

Hội thảo “Kết quả điều tra thí điểm thống kê đổi mới sáng tạo trong doanh nghiệp và đề xuất hoàn thiện công tác thống kê đổi mới sáng tạo ở Việt Nam”

Nhằm góp phần hỗ trợ, nâng cao năng suất, khả năng cạnh tranh và chất lượng tăng trưởng của nền kinh tế Việt Nam thông qua việc tăng cường hiệu quả hoạt động nghiên cứu khoa học, đổi mới sáng tạo (ĐMST) trong doanh nghiệp để tạo thêm giá trị gia tăng cho nền kinh tế, Bộ Khoa học và Công nghệ triển khai Dự án “Đẩy mạnh đổi mới sáng tạo thông qua nghiên cứu KH&CN”, gọi tắt là dự án FIRST. Theo đó, Tiểu dự án FIRST- NASATI “Hoàn thiện hệ thống thống kê, đánh giá, đo lường KH&CN và đổi mới sáng tạo” đã tiến hành triển khai điều tra thống kê thử nghiệm đổi mới sáng tạo trong doanh nghiệp từ tháng 7/2017 đến tháng 2/2018.

Ngày 28/8/2018, tại Hà Nội, Cục Thông tin KH&CN quốc gia, tiểu dự án FIRST-NASATI tổ chức Hội thảo “ Kết quả điều tra thí điểm thống kê đổi mới sáng tạo trong doanh nghiệp và đề xuất hoàn thiện công tác thống kê đổi mới sáng tạo ở Việt Nam” nhằm công bố kết quả của cuộc điều tra thí điểm nói trên trong các doanh nghiệp ngành công nghiệp chế biến, chế tạo năm 2017 theo phương pháp luận của OECD qua đó xác định những rào cản, vướng mắc trong việc thực hiện ĐMST, đưa ra những giải pháp thúc đẩy hoạt động và mức độ ĐMST trong doanh nghiệp.

Hội thảo đánh dấu việc lần đầu tiên Việt Nam thực hiện điều tra ĐMST trong doanh nghiệp. Mặc dù kết quả điều tra lần này chưa đại diện cho tất cả doanh nghiệp hoạt động sản xuất, kinh doanh trong các lĩnh vực của nền kinh tế, nhưng sẽ là nền móng để triển khai các hoạt động liên quan đến điều tra thống kê ĐMST của Bộ KH&CN và Việt Nam nói chung.

Tham dự Hội thảo có TS Trần Đắc Hiến- Cục trưởng Cục Thông tin KH&CN quốc gia; ông Tạ Bá Hưng- đại diện ban quản lý dự án; bà Hoàng Thị Thúy Nga- Phó Giám đốc kinh doanh Công ty Cổ phần tư vấn quản lý OCD; ông Đoàn Trần Nghiệp- Phó Vụ trưởng Vụ Thống kê công nghiệp- Tổng Cục Thống kê; cùng các nhà khoa học, các chuyên gia về hoạt động thống kê trên cả nước.

Phát biểu khai mạc Hội thảo, TS Trần Đắc Hiến cho biết: “Hoạt động đổi mới sáng tạo nói chung, ĐMST trong doanh nghiệp nói riêng được Chính phủ, Bộ KH&CN và các bộ, ngành, địa phương rất quan tâm và chỉ đạo quyết liệt xây dựng và triển khai các giải pháp để cải thiện môi trường kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia, nâng cao năng lực ĐMST quốc gia, nâng cao năng suất, chất lượng và sức cạnh tranh của các sản phẩm, hàng hóa và dịch vụ doanh nghiệp. Báo cáo về xếp hạng chỉ số ĐMST toàn cầu (Global Innovation Index-GII) năm 2018, Việt Nam được xếp ở vị trí 45 trên 126 quốc gia và nền kinh tế được xếp hạng. Thứ hạng của Việt Nam liên tục được cải thiện trong xếp hạng GII những năm gần đây: năm 2018 tăng 2 bậc so với năm 2017, tăng 14 bậc so với năm 2016. Tuy nhiên, có thể thấy công tác thống kê ĐMST, nhất là ĐMST trong doanh nghiệp ở nước ta chưa được triển khai bài bản, đồng bộ để cung cấp những số liệu thống kê chính xác, tinh cậy, có thể so sánh quốc tế về ĐMST cho Chính phủ, các cơ quan quản lý để từ đó hoạch định chính sách hỗ trợ phát triển doanh nghiệp một cách phù hợp, hiệu quả thiết thực”.

Tại Hội thảo, các đại biểu đã được nghe trình bày về hoạt động “*Triển khai điều tra thử nghiệm đổi mới sáng tạo giai đoạn 2014-2016 trong các doanh nghiệp tại Việt Nam*” và “*Một số kết quả ban đầu của Điều tra thử nghiệm ĐMST giai đoạn 2014-2016 trong các doanh nghiệp tại Việt Nam; Những đề xuất, khuyến nghị hoàn thiện công tác thống kê đổi mới sáng tạo cho Việt Nam*”. Đây là cuộc điều tra toàn bộ kết hợp với chọn mẫu các doanh nghiệp ngành công nghiệp chế biến, chế tạo trên phạm vi cả nước với 8000 doanh nghiệp được lựa chọn dựa trên các tiêu chí ngành kinh tế và quy mô doanh nghiệp theo lao động. Cơ sở lý luận và phương pháp luận thống kê ĐMST được áp dụng cho điều tra thống kê thử nghiệm lần này là dựa theo Hướng dẫn Oslo 2005 (OECD, 2005). Kết quả điều tra cho thấy: nhân lực NC&PT chủ yếu có ở các doanh nghiệp ĐMST (95%); cơ cấu CBNC trong khu vực doanh nghiệp của Việt Nam là 15% (2015) trong khi cơ cấu này của Hàn Quốc là 20% (2014); đầu tư cho NC&PT, đổi mới công nghệ chủ yếu ở tại các doanh nghiệp ĐMST (99%); cơ cấu chi cho NC&PT còn thấp (chỉ 12% so với chi ĐMCN 88%)...

TS Hồ Ngọc Luật, Ban quản lý Tiểu dự án FIRST- NASATI nhận định, phương án điều tra thử nghiệm và phương pháp thu thập dữ liệu của cuộc điều tra có cơ sở khoa học, có giá trị thực tiễn và có tính khả thi cao. Bước đầu lựa chọn và áp dụng các chỉ tiêu thống kê ĐMST cho thấy có thể tiếp tục triển khai thực hiện các chỉ tiêu này. Do điều tra thử nghiệm lần đầu nên một số khái niệm rất mới đối với Việt Nam có thể dẫn đến, trong quá trình điều tra, chưa được đề cập đúng mức, cũng như được hiểu rõ bản chất. Đây là những vấn đề cần được quan tâm hơn nữa trong các điều tra tiếp theo.

Tại Hội thảo, các chuyên gia về thống kê KH&CN cũng đã sôi nổi thảo luận về kết quả của cuộc điều tra thử nghiệm nêu trên về các phương diện như phương pháp luận, phạm vi điều tra, bố cục báo cáo, số liệu thu được... Cục Thông tin KH&CN quốc gia, Ban quản lý Tiểu dự án FIRST-NASATI đã tiếp thu những ý kiến đóng góp quý báu này để rút kinh nghiệm, đưa vào hoàn thiện hoạt động điều tra thống kê trên diện rộng sẽ được tiến hành lần đầu tiên vào năm 2019.

Một lần nữa, TS Trần Đắc Hiến khẳng định, kết quả của cuộc điều tra thử nghiệm đã gợi mở ra nhiều vấn đề, làm cơ sở để Tiểu ban quản lý dự án tham mưu cho Lãnh đạo Bộ thực hiện hoạt động điều tra thống kê, hoàn thiện bức tranh tương đối tổng thể, toàn diện về vấn đề ĐMST ở Việt Nam.

HNM